

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Навчально-науковий інститут соціально-педагогічної та мистецької освіти

Кафедра дошкільної освіти і соціальної роботи

КВАЛІФІКАЦІЙНА (ДИПЛОМНА) РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

на тему: «**Організація соціального обслуговування громадян похилого віку**»

Виконала: здобувачка вищої освіти
групи М422-с

Денного відділення

Спеціальність 231 Соціальна робота

Освітня програма Соціальна робота.

Арт-терапія в соціальній сфері

Кобиляцька Тетяна Володимирівна

Керівник: доктор філософії, ст. викл.

Атрошенко Тетяна Юріївна

Рецензент: доктор філософії, ст. викл.

Подпльота С.В.

Запоріжжя – 2023 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ГРОМАДЯН ПОХИЛОГО ВІКУ	7
1.1. Проблема соціального обслуговування громадян похилого віку в теорії та практиці соціальної роботи	7
1.2. Зміст соціальної роботи з громадянами похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування	19
РОЗДІЛ 2. ОПТИМІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ГРОМАДЯНАМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ЦЕНТРАХ СОЦІАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ	28
2.1. Технології соціального обслуговування громадян похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування	28
2.2. Напрями вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку	34
ВИСНОВКИ	49
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52

АНОТАЦІЯ

Кобиляцька Тетяна Володимирівна. Організація соціального обслуговування громадян похилого віку

У процесі реформування системи соціальної підтримки населення кардинально змінюються соціально-економічні умови життєдіяльності людей похилого віку, що гостро ставить проблему соціальної адаптації до них. порушується питання про вибір нової стратегії поведінки, готовності нести особисту відповідальність за своє життєзабезпечення.

У першому розділі розкрито теоретичні основи соціального обслуговування громадян похилого віку. Увага зосереджена на аналізі проблеми соціального обслуговування громадян похилого віку в теорії та практиці соціальної роботи, розкритті змісту соціальної роботи з громадянами похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування. З'ясовано, що соціальна політика з громадянами похилого віку реалізується за трьома напрямками: реалізація принципів ООН, формування системи соціального обслуговування, розвиток недержавних організацій з обслуговування людей похилого віку. У реалізації технології роботи з людьми похилого віку використовуються методи: адаптації, реабілітації, геронтологічної підтримки, індивідуального консультування, медико-соціального патронажу, прийомних сімей, адресної соціальної допомоги, інституту взаємодопомоги.

У другому розділі представлено процес оптимізації соціальної роботи з громадянами похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування. Схарактеризовано технології соціального обслуговування громадян похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування. Виділено напрями вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку.

Проведене дослідження дозволило вибудувати перспективи вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку, разом із тим воно не вичерпало всіх аспектів проблеми.

Ключові слова: соціальне обслуговування, соціальна робота, громадяни похилого віку, соціальна адаптація, соціальна реабілітація, територіальний центр соціального обслуговування.

ABSTRACT

Tetyana Kobylatska. Organization of social services for senior citizens

In the process of reforming the system of social support of the population, the socio-economic conditions of life of the elderly are radically changing, which acutely poses the problem of social adaptation to them. The issue of choosing a new behavioral strategy, readiness to bear personal responsibility for one's livelihood is raised.

The first chapter reveals the theoretical foundations of social services for senior citizens. Attention is focused on the analysis of the problem of social service for senior citizens in the theory and practice of social work, revealing the content of social work with senior citizens in territorial social service centers. It was found that social policy with senior citizens is implemented in three directions: implementation of UN principles, formation of the social service system, development of non-governmental organizations for the service of senior citizens. In the implementation of the technology of working with the elderly, the following methods are used: adaptation, rehabilitation, gerontological support, individual counseling, medical and social patronage, foster families, targeted social assistance, mutual aid institute.

The second chapter presents the process of optimizing social work with senior citizens in territorial social service centers. The technology of social service for senior citizens in territorial centers of social service is characterized. Areas of improvement of the organization of social services for senior citizens are identified.

The conducted research made it possible to develop prospects for improving the organization of social services for senior citizens, however, it did not exhaust all aspects of the problem.

Key words: social service, social work, senior citizens, social adaptation, social rehabilitation, territorial center of social service.

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної (дипломної) роботи на тему: **«Організація соціального обслуговування громадян похилого віку»**

Об'єкт дослідження – процес соціального обслуговування громадян.

Предмет дослідження – напрями вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку.

Мета дослідження – виділити й теоретично обґрунтувати напрями вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку.

Відповідно до мети, об'єкта і предмета дослідження, сформульовано його основні завдання:

1. З'ясувати стан розробки проблеми соціального обслуговування громадян похилого віку в теорії і практиці соціальної роботи.
2. Схарактеризувати технології соціального обслуговування громадян похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування.
3. Виділити напрями вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку.

Загальний зміст

У першому розділі розкрито теоретичні основи соціального обслуговування громадян похилого віку. Увага зосереджена на аналізі проблеми соціального обслуговування громадян похилого віку в теорії та практиці соціальної роботи, розкритті змісту соціальної роботи з громадянами похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування.

У другому розділі представлено процес оптимізації соціальної роботи з громадянами похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування. Схарактеризовано технології соціального обслуговування громадян похилого віку в територіальних центрах соціального

обслуговування. Виділено напрями вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку.

За результатами дослідження сформульовано висновки

1. Організація соціальної роботи з громадянами похилого віку в даний час перебувають у центрі уваги багатьох соціальних інститутів, соціальних та дослідницьких програм, спрямованих на забезпечення прийняттого рівня життя людей похилого віку. Категорія громадян похилого віку характеризується тим, що в період виходу на пенсію люди змінюють свій соціальний статус і переходять у нове коло спілкування, при цьому характеризується втрата звичного соціуму, зміна рівня матеріального добробуту. У суспільстві від таких людей чекають меншої активності, енергії, що може деморалізувати людину, особливо якщо вона зберігає фізичні сили та інтелектуальні ресурси достатньою мірою.

Визначено, що соціальне обслуговування являє собою діяльність соціальних служб із соціальної підтримки, надання соціально-побутових, соціально-правових послуг та матеріальної допомоги, проведення соціальної адаптації та реабілітації громадян, які перебувають у важкій життєвій ситуації. Воно виступає технологією вирішення особистісних проблем людини похилого віку починаючи від проблеми спілкування, взаємодії з іншими людьми й до отримання соціально-побутових та інших послуг. Метою соціального обслуговування є створення умов, за яких людина похилого віку могла б жити незалежно і самостійно, у звичному для неї соціальному оточенні.

З'ясовано, що соціальна політика з громадянами похилого віку реалізується за трьома напрямками: реалізація принципів ООН, формування системи соціального обслуговування, розвиток недержавних організацій з обслуговування людей похилого віку. У реалізації технології роботи з людьми похилого віку використовуються методи: адаптації, реабілітації, геронтологічної підтримки, індивідуального консультування, медико-

соціального патронажу, прийомних сімей, адресної соціальної допомоги, інституту взаємодопомоги.

Визначено, що діяльність соціальної роботи з особами похилого віку на базі територіального центру соціального обслуговування населення запроваджується у двох напрямках: у напівстаціонарній формі та вдома, при цьому надається ряд послуг, таких як: соціально-побутові, соціально-психологічні, соціально-педагогічні, соціально-медичні, соціально-трудова, соціально-правові, послуги з метою підвищення комунікативного потенціалу, що мають обмеження життєдіяльності, термінових соціальних послуг, крім того, фахівці проводять акції, заходи дозвільного характеру, що сприяють розвитку комунікації та інтеграції літніх громадян.

2. Схарактеризовано технології соціального обслуговування громадян похилого віку в територіальних центрах соціального обслуговування, які можна умовно розділити на дві великі групи: загальні технології, що включають соціальну діагностику, соціальну терапію, соціальну реабілітацію та соціальне консультування, та інноваційні технології: створення клубів, груп самопомоги та інформаційно-комунікативні технології.

3. Виділено наступні напрями вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку: удосконалення організації інформаційно-роз'яснювальної роботи з населенням про систему обслуговування в установі; проведення роботи щодо зниження соціальної напруженості серед населення; діяльність з впровадження у практику сучасних форм роботи з населенням щодо надання соціальних послуг з урахуванням індивідуальної оцінки потреб; систематичне здійснення аналізу якості та доступності надання соціальних послуг населенню; підвищення професіоналізму та компетентності спеціалістів; зміцнення матеріально-технічної бази; впровадження служби соціального таксі; розробка переліку додаткових соціально-побутових та соціально-медичних послуг з урахуванням індивідуальних потреб кожного одержувача соціальних послуг; запровадження навчання комп'ютерної грамотності громадян похилого віку;

робота щодо вдосконалення взаємодії між організаціями охорони здоров'я, аптечними організаціями та установою соціального обслуговування; зменшення навантаження соціальних працівників; організація роботи юридичної консультації; проведення профілактичної роботи; належна професійна підготовка соціальних працівників, які беруть участь у роботі з людьми похилого віку.

Проведене дослідження дозволило вибудувати перспективи вдосконалення організації соціального обслуговування громадян похилого віку, разом із тим воно не вичерпало всіх аспектів проблеми. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в детальному вивченні закордонного досвіду роботи з людьми похилого віку; у подальшій теоретичній та практично-орієнтованій розробці змісту та методів організації соціального обслуговування громадян похилого віку.

Рік виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи – 2022–2023.

Місце виконання: кафедра дошкільної освіти і соціальної роботи Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 58 сторінок, із них основного тексту 51 сторінка. Список використаних джерел містить 53 найменування, із них 4 – іноземною мовою.

Ім'я користувача:
Анастасія Сухомлінова

ID перевірки:
1016033838

Дата перевірки:
20.11.2023 08:23:22 EET

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
20.11.2023 08:29:44 EET

ID користувача:
100012861

Назва документа: Кобиляцька

Кількість сторінок: 45   Кількість слів: 9628   Кількість символів: 78811   Розмір файлу: 89.24 KB   ID файлу: 1015725573

20.9% Схожість

Найбільша схожість: 3.49% з Інтернет-джерелом (<https://eportfolio.kubg.edu.ua/data/conference/4879/document.pdf>)

20.9% Джерела з Інтернету   650 ..... Сторінка 47

0.11% Джерела з Бібліотеки   1 ..... Сторінка 51

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел